

fréttabréf **bssl**

EFNI BRÉFSINS:

Sæðisdropinn 2/10	2
Jarðræktarforritið Jörð.is	2
Fóðuráætlun í NorFor	3
Nýtt fyrirkomulag um kvótaviðskipti	3
Frá Endurmenntun Lbhí	4
Fréttir frá Stóra-Ármóti	5
Góðar framfarir	5
Niðurstöður úr sýnatöku á verkuð heyi á gossvæðinu	6
Jarðvegssýni 2010	8
Fjarvis.is	8

Á DÖFINNI:

- **Námskeið:**
Jörð.is - Höfn, 29. október 2010
- **Fræðslufundir fyrir kúabændur**
Hótel Kirkjubæjarklaustur, 27. október 2010 kl: 13:30
Smyrlabjörg, 27. október 2010 kl: 20:30
Hótel Hvolsvöllur, 28. október 2010 kl: 13:30
Stóra-Ármót, 28. október 2010 kl: 20:30
- **Námskeið:**
Fjarvis.is
Selfossi, 12. nóvember 2010
Klaustri, 19. nóvember 2010
Höfn, 26. nóvember 2010
- **Haufundir sauðfjárræktarinnar**
24. og 25. nóvember 2010
Staðir og tími augl. síðar

Fræðslufundir

Búnaðarsamband Suðurlands stendur fyrir fræðslufundum fyrir kúabændur dagana 27. og 28. október n.k. Fundirnir verða haldnir sem hér segir:

Hótel Kirkjubæjarklaustur miðvikudaginn 27. október kl: 13:30

Smyrlabjörg miðvikudagskvöldið 27. október kl: 20:30

Hótel Hvolsvöllur fimmtudaginn 28. október kl: 13:30

Stóra-Ármót fimmtudagskvöldið 28. október kl: 20:30

Efni fundanna verður eftirfarandi:

Prótein í mjólk

Fóðuráætlanagerð með NorFor

Ný naut í notkun veturinn 2010-11

Niðurstöður jarðræktartilrauna á Stóra-Ármóti

Kynning á jarðræktarforritinu jörð.is

Lækkun framleiðslukostnaðar á kúabúum - tölur úr Sunnu-verkefninu

Á fundina mæta ráðunautarnir Guðmundur Jóhannesson, Margrét Ingjaldsdóttir og Runólfur Sigursveinsson.

Landbúnaðarbyggingar

Dagana 9. - 10. nóvember nk. verður Unnsteinn Snorri Snorrason hjá okkur á Búnaðarsambandi Suðurlands. Unnsteinn er landsráðunautur í bútækni og veitir meðal annars alhliða ráðgjöf um skipulag og hönnun landbúnaðarbygginga. Þeir bændur sem eru að velta fyrir sér t.d. vinnuhagræðingu, loftræstingu, breytingar og öðru tengdu landbúnaðarbyggingum og óska eftir að fá Unnstein í heimsókn geta panta tíma hjá Margrétu í síma 480-1809 eða sent tölvupóst á margret@bssl.is.

Bændur er hvattir til að nýta sér þetta tækifæri en þess má geta að heim-sóknin er gjaldfrjál.

Margrét Ingjaldsdóttir

Haufundir sauðfjárræktarinnar

Hefðbundnir haufundir sauðfjárræktarinnar þar sem farið verður yfir niðurstöður hrútasýninga og hrútakostur sauðfjársæðingastöðvanna kynntur verða haldnir dagana 24. og 25. nóvember n.k. Nánari dagskrá, tíma- og staðsetningar verða auglýstar síðar.

SÆÐISDROPINN

Ræktunaráhópur fagráðs í nautgriparækt fundaði þann 28. september s.l. Þar var 2004 árgangur nauta tekinn til afkvæmadóms í kjölfar vinnslu á kynbótamati. Nautaárgangurinn 2004 er meðalstór árgangur en alls luku 24 naut afkvæmarannsókn. Þessi naut eru að stærstum hluta synir Hófs 96027 þar sem hann á 8 syni, 5 eru undan Stíg 97010, 4 undan Prakkara 96007, 3 undan Fróða 96028 og þá eiga Pinkill 94013, Túni 95024, Sproti 95036 og Hvítungur 96032 einn son hver í þessum hóp. Þessi nautaárgangur er mun öflugri en 2003 árgangurinn hvað snertir júgur- og spenagerð, mjaltir og skap. Hins vegar er afurðasemin heldur síðri þó svo hún sé með miklum ágætum eigi að síður. Í hópnum er að finna mjög öflug naut en í heildina koma synir Stígs 97010 hvað best út.

Ákveðið var að setja eftirtalin naut í notkun úr árgangnum; Grikk 04004, Pin 04006, Salómon 04009, Hlaupara 04010, Prumara 04015, Hjálmm 04016, Rauð 04021, Stássa 04024, Stíl 04041, Ára 04043 og Jaka 04044. Þeir eru nú þegar komnir í dreifingu. Önnur naut sem verða áfram í dreifingu eru; Glæðir 02001, Alfons 02008, Sendill 02013, Ófeigur 02016, Flói 02029, Sírius 02032, Aðall 02039, Þrymur 02042, Ás 02048, Gyllir 03007, Hegri 03014, Máni 03025, Tópas 03027 og Skandall 03034. Upplýsingar um þessi naut hafa nú þegar verið uppfærðar á www.nautaskra.net auk þess sem nýtt kynbótamat er nú þegar aðgengilegt í Huppunni.

Nautsfeður

Nautsfeður til notkunar næstu mánuði verða þeir Ófeigur 02016, Ás 02048, Gyllir 03007, Tópas 03027, Stássi 04024, Stíll 04041 og Ári 04043. Ástæða er til að vekja athygli á að þrjú naut

koma inn sem nautsfeður að þessu sinni, þeir Stássi 04024, Stíll 04041 og Ári 04043.

Nautkálfar á stöð

Næstu mánuði getur komið til greina að taka nautkálfa á stöð undan eftirtöldum nautum: Kappi 01031, Spotti 01028, Lykill 02003, Skurður 02012, Pontíus 02028, Flói 02029, Sírius 02032 og Aðall 02039 auk ofantalinna nautsfeðra. Þá geta kálfar undan eldri nautsfeðrum komið til greina. Látið endilega vita um nautkálfa undan kúm á nautsmæðraskrá og efnilegum kvígum með háa ætternisspá.

Nautsmæðraskrá verður send út með næstu mjólkurskýrslum til þeirra sem skila á pappír en þeir sem skila sjálfir í Huppu geta séð sínar nautsmæður í gripalistanum. Þar eru þær merktar með rauðu flaggi og efnilegar kvígur með grænu flaggi.

Ungnaut

Útsendingu úr nautum fæddum 2008 er að ljúka og dreifing úr árgangi 2009 komin vel af stað. Dreifing er í fullum gangi úr Leik 08069, Jökli 09001, Kraka 09002, Gusti 09003, Silfra 09004, Merkúr 09009, Stubbi 09017, Bolta 09021 og Síll 09028. Dreifingu er að ljúka úr Krúsa 08014, Polli 08054, Vegbúa 08058, Hosa 08062 og Teningi 08068.

Frekari upplýsingar

Rétt er að benda á að nautskráin er á netinu og þar er hægt að finna upplýsingar um öll reynd og óreynd naut í notkun. Slóðin er www.nautaskra.net.

Guðmundur Jóhannesson

Námskeið: Jarðræktarforritið Jörð.is

Endurmenntunardeild Landbúnaðarháskólans býður upp á námskeið í jarðræktarforritinu jörð.is í samstarfið við Bændasamtök Íslands og Búnaðarsamband Suðurlands.

Námskeiðið er einkum ætlað bændum, en er þó öðrum opið. Hámark þátttakanda er 12. Námskeiðið kennt í tölvustofum þar sem því er við komið eða í almennum kennslustofum með nettengingu. Nemendur mæta því með sínar eigin fartölvur, þar sem tölvustofur eru ekki fyrir hendi.

Kennt verður á nýtt skýrsluhaldsforrit í jarðrækt, jörð.is, sem er að taka við af jarðræktarforritinu NPK. Farið verður yfir helstu þætti þess hvernig bændur geta nýtt sér vefforritið til að halda utan um jarðræktarsögu búans, útbúa áburðaráætlanir og nýta við verðsamanburð á milli áburðarsala.

Kennari: Borgar Páll Bragason verkefnastjóri hjá Bændasamtökum Íslands.

Tími: Fös. 29. okt, kl. 9:30-16:30 (8,5 kennslustundir) á Höfn.

Verð: 14.900 kr. (Mínum bændur sérstaklega á Starfsmenntasjóð bændu, sjá hér)

Staðfestingargjald: Staðfesta þarf skráningu með því að millifæra 2900kr (óafturkræft) á reikninginn 0354-26-4237, kt. 411204-3590.

Skráningar: endurmenntun@lbhi.is (fram komi nafn, kennitala, heimili, sími og nafn námskeiðs) eða hafa samband í síma: 433 5033/ 433 5000.

Skráning og allar nánari upplýsingar um námskeið er í gegnum netfangið endurmennt@lbhi.is eða í síma 433-5000.

BSSL býður upp á fóðuráætlun í NorFor fóðurmatskerfinu

Dagana 16.-17. september síðastliðinn fóru tveir ráðnautar frá BSSL á vinnufund til Noregs að ræða nýja fóðurmatskerfið NorFor. Ætlunin er að bjóða bændum upp á fría fóðuráætlun þennan veturinn meðan ráðnautar og bændur eru að læra á nýtt kerfi. Reynsla þeirra bjóða sem nú nota NorFor-kerfið (Danir, Norðmenn og Svíar) er sú að fóðrun verður bæði markvissari og spara má verulegar fjárhæðir.

Til að hægt sé að gera fóðuráætlun í NorFor er nauðsynlegt að senda inn sýni sem gefa sem besta yfirsýn um það fóður sem á að nota til fóðrunar nú í vetur. Góð regla er að senda sýni úr fyrri slætti og annað úr seinni slætti. Einnig sýni úr rýgresi eða ef eitthvað sérstakt einkennir hluta fóðursins sem er til á bænum. Best er að flokka túnin niður í nýræktir og gömul tún og svo eftir því hvenær slegið er. Mikilvægt er að sýnið samanstandi af einsleitu fóðri þ.e. túnum sem eru með svipaða tegundasamsetningu og svipað þroskuð. Þegar taka á eitt sýni sem á að vera lýsandi fyrir nokkur tún er afar brýnt að taka af fleiri en einu, blanda því í bala og taka samsýni sem er sent til greiningar.

Venjan á Íslandi er að taka hirðingarsýni en kostir þess að taka verkuð sýni eru að þá erum við með fóðrið sem líkast því ástandi sem það verður gefið. Ýmislegt á eftir að gerast í verkuninni sem við náum ekki höndum yfir ef tekin eru hirðingarsýni. Á það sérstaklega við um votheysverkun eða þegar rúllur eru verkaðar með lægra en 50-60% þurrefnisinnihaldi. Þegar senda á verkuð gróffóðursýni til efnagreininga þarf fóðrið að hafa legið í síló eða rúllu í 6-8 vikur. Til þess að geta reiknað fóðuráætlun í forritinu þarf að hafa efnagreiningar á gróffóðrinu og þá dugir hefðbundin efnagreining ekki. Merkja þarf gróffóðursýnin NorFor svo þau fái þá viðbótargreiningu sem til þarf.

Þeir bændur sem hafa áhuga á að fá fóðuráætlun í NorFor er hvattir til að hafa samband við Guðmund Jóhannesson (mundi@bssl.is), Margréti Ingjaldsdóttur (margret@bssl.is) eða Runólfi Sigursveinsson (rs@bssl.is) hjá BSSL í síma 480-1800.

Nýtt fyrirkomulag um kvótaviðskipti í mjólkurframleiðslu Tilboðsgerð tekur tíma!

Eins og kynnt hefur verið í síðustu tölublaðum Bændablaðsins og á heimasíðu LK, www.naut.is þá verða kvótaviðskipti í mjólk með öðrum hætti en verið hefur. Um er að ræða kvótamarkað og fer hann í gegnum Matvælastofnun sem sér um framkvæmd hans. Til að byrja með er miðað við að viðskipti geti einungis átt sér stað tvisvar á á 12 mánaða tímabili. Í fyrsta skipti 1. desember nk. þar sem miðað er við kaup á greiðslumarkaði til nýtingar á árinu 2011.

Ljóst er að bændur sem ætla að senda inn tilboð á markaðinn þurfa að gefa sér ákveðinn tíma til að skila inn gögnum en öll gögn vegna tilboða þurfa að berast Matvælastofnun í síðasta lagi 25. nóvember vegna desember markaðar.

Þau gögn sem viðkomandi þarf að skila fyrir utan sjálft tilboðið er eftirfarandi:

- Staðfesting á eignarhaldi lögbýlis
- Samþykki eiganda ef um leiguliða er að ræða
- Þinglýsingarvottorð og veðleyfi
- Bankaábyrgð

Vegna þessara fylgiskjala er nauðsynlegt að kúabændur sem hug hafa á viðskiptum á fyrsta markaðnum fari að undirbúa tilboðsgerð nú þegar og afla nauðsynlegra gagna til að lenda ekki í því að verða útilokaðir frá markaðnum vegna ónógra upplýsinga.

Sérstaklega er það mikilvægt að vera snemma á ferðinni vegna skilyrða um bankaábyrgð. Í ýmsum tilvikum mun fjármálastofnunin krefjast rekstraráætlunar t.d. frá viðkomandi búnaðarsambandi ef um kaup á greiðslumarkaði er að ræða og þá þarf tíma til vinna hana.

Runólfur Sigursveinsson

Frá Endurmenntun Landbúnaðarháskóla Íslands

Burður og burðarhjálp

Námskeið fyrir kúabændur, á vegum Endurmenntunar Lbhí í samstarfi við Nautgriparæktarfélag hrunamanna.

Markmið námskeiðsins er að gera bændur hæfari í að taka réttar ákvarðanir þegar kemur að burði og burðaraðstoð hjá kúm. Á námskeiðinu verður farið yfir undirbúning kýrinnar fyrir burð, helstu sjúkdóma kringum burð, eðlilegt burðarferli, burðarerfiðleika, burðarhjálp og meðferð ungválfa.

Leiðbeinandi: Grétar Hrafn Harðarson, dýralæknir og tilraunastjóri hjá Lbhí.

Staður og stund: mán 25. október kl. 13:00-17:00 (5 kennslustundir) á Hótel Flúðum.

Verð: 8.500 kr

Skráningar: á endurmenntun@lbhi.is eða í síma 433 5000

Staðfestingargjald: Staðfesta þarf skráningu með því að millifæra 2500 kr (óafturkræft) á reikninginn 0354-26-4237, kt. 411204-3590. Skrá nafn þátttakanda í skýringar og senda kvittun á endurmenntun@lbhi.is

Lífræn aðlögun nautgriparæktar

Námskeið Landbúnaðarháskóla Íslands haldið í samstarfi við Vottunarstofuna Tún ehf.

Námskeiðið er ætlað þeim sem stunda nautgriparækt í meira eða minna mæli og hafa áhuga á að kynna sér möguleika sína á upptöku lífrænna aðferða og á markaðssetningu lífrænna afurða nautgripa, þ.e. mjólkur og kjöts.

Á námskeiðinu verður fjallað um helstu þætti lífrænnar aðlögunar, einkum fóðurframleiðslu, aðbúnað og heilbrigði nautgripanna. Fjallað verður um vandamál sem tengjast húsakosti, túnrækt og fóðuröflun, heilbrigði og sjúkdómum, og gerð grein fyrir fenginni reynslu bænda og dýralækna af lausn þeirra með náttúrulegum, fyrirbyggjandi aðferðum. Þá verður fjallað um skýrsluhald, eftirlit og vottun lífrænnar nautgriparæktar, og aðra þætti sem huga þarf að við markaðssetningu lífrænna afurða.

Dagskrá, með fyrirvara um breytingar:

12.45-13.30 Aðlögunarferlið – yfirlit um markmið og leiðir - Dr. Gunnar Á. Gunnarsson

13.35-14.20 Uppruni, aðlögun, aðbúnaður, útivist og beit - Dr. Ólafur R. Dýrmundsson

14.25-15.10 Fóðuröflun, fóðrun og heilbrigði - NN (ráðunautur)

15.25-16.10 Reynsla bónda af lífrænni nautgriparækt - NN (bóndi með reynslu af lífrænni nautgriparækt)

16.15-17.00 Eftirlit, vottun, markaðssetning og kostnaður- Dr. Gunnar Á. Gunnarsson

Kennarar:

Dr. Gunnar Á. Gunnarsson, framkvæmdastjóri Vottunarstofunnar Tús.

Dr. Ólafur R. Dýrmundsson, landsráðunautur Bændasamtaka Íslands.

NN (bóndi með reynslu af lífrænni nautgriparækt).

NN (ráðunautur með þekkingu á lífrænni nautgriparækt).

Stund og staður: Föstudagur 12. nóvember að Stóra Ármóti (5,0 kennslustund)

Verð: 14.000 kr. Innifalið eru námskeiðsgögn, kaffi og meðlæti.

Skráning: endurmenntun@lbhi.is eða í síma 433 5000

Staðfestingargjald: Staðfesta þarf skráningu með því að millifæra 4000 kr (óafturkræft) á reikninginn 354-26-4237, kt. 411204-3590. Kvittun með skýringu send á endurmenntun@lbhi.is

Námskeið í ullarflokkun haustið 2010.

Ullarmatsnefnd og Landssamtök sauðfjárbænda í samvinnu við Endurmenntun Landbúnaðarháskóla Íslands standa fyrir námskeiðum í ullarflokkun víðsvegar um land, sem haldin verða í byrjun nóvember.

Námskeiðin verða haldin í fjárhúsum hjá bændum þar sem rúið verður og ullin flokkuð jafnóðum. Auk þess verður farið yfir reglur um ullarflokkun og sýndar myndir til skýringar.

Fyrirhugað er að halda námskeiðin á 17 stöðum og á sumum þeirra er möguleiki á tveimur námskeiðum sama daginn ef þátttaka verður mikil. Hvert námskeið verður u.þ.b. hálfur dagur ýmist fyrir eða eftir hádegi. Reiknað er með að hámarksfjöldi á hverju námskeiði séu 15 manns. Leiðbeinendur verða Emma Eypórsdóttir, formaður ullarmatsnefndar og Guðjón Kristinsson, framkvæmdastjóri Ístex h.f.

Markmiðið með þessu átaki er að bæta vinnubrögð við ullarflokkun og stuðla þannig að betri nýtingu og auknu verðmæti ullarinnar.

Námskeiðsgjald er ekkert en gerð er krafa um skráningu sem fer fram hjá Endurmenntun Lbhí í síma 433 5000 eða um netfangið endurmenntun@lbhi.is

Skráningarfrestur er til fimmtudagsins 28. október nk.

· Rangárvallasýsla – Teigur í Fljótshlíð. Sun. 7. nóv. kl. 09.00

· Árnessýsla – Egilsstaðakot í Flóa. Sun. 7. nóv. kl. 16.00

· Vestur-Skaftafellssýsla - Giljur í Mýrdal kl. 16.00 - 6. nóv.

· Austur-Skaftafellssýsla - Nýpugarðar. Fös. 5. nóv. kl. 09.00 og Svínafell kl. 16.00

Sauðfjársæðingar

Í samstarfi við Búnaðarsamband Vesturlands og Suðurlands

Námskeið fyrir alla sauðfjársæðingur og þá sem hafa áhuga á að starfa eða starfa við sauðfjársæðingar.

Fjallað er örstutt um sögu sauðfjársæðinga.

Æxlunarfærum sauðkinda er lýst og greint er frá helstu

atriðum varðandi æxlunarlíffræði þeirra. Fjallað er um

sæðingar, hvernig best er að standa að þeim, hvenær

rétti sæðingatíminn er og í hverju samstilling gangmála

er fólgin. Kennnd er meðferð sæðis og verklag við sæðingar er kennt í fjárhúsi. Einnig er rætt um smitvarnir. Ætlast er til þess að nemendur geti sætt ær og sagt til um það hvernig bestum árangri verður náð.

Umsjón og kennsla: Þorsteinn Ólafsson, dýralæknir.

Tími: fim. 2. des. Kl. 13:00-18:00 (6,5 kennslustund), á Stóra Ármóti í Árnessýslu.

Verð: 9.200 kr.

Skráningar:

Endurmenntun Lbhí - á endurmenntun@lbhi.is (nafn, kennitala, heimili og sími) eða í síma 433 5000

Staðfestingargjald: Staðfesta þarf skráningu með því að millifæra 1800 kr (óafturkræft) á reikninginn 354-26-4237, kt. 411204-3590, senda kvittun á endurmenntun@lbhi.is

Og einnig Fjárvis, jord.is, framhaldsnámskeið í járnningum, grunnnámskeið í blómaskreytingum, aðventuskréytingar o.fl., o.fl. - kynnið ykkur málið á www.lbhi.is/namskeid

Endurmenntun Lbhí

endurmenntun@lbhi.is - s: 433 5000/ 433 5033

Fréttir frá Stóra-Ármóti

Fyrri hluta september fór 61 lamb frá Stóra Ármóti í sláturhús. Flokkun var með ágætum og fallþungi sömuleiðis miðað við að þetta var frekar snemma hausts og lömbin höfðu ekki verið bötuð á grænfóðri. Meðfallþungi reyndist vera 15,99 kg, einkunn fyrir gerð var 9,03 og einkunn fyrir fitu 6,08.

Flokkun var eftirfarandi:

	E	U	R	O	P
1			2		
2	1	6	29		
3	1	9	10		
3+		2	1		
4					
5					

Nýtt rannsóknarverkefni hófst í september síðastliðnum á Stóra-Ármóti. Verkefnið er um áhrif Startvac® bólu-efnis á jógurheilbrigði. Í marga áratugi hefur verið unnið án mikils árangurs að rannsóknum og þróun bólu-efna gegn jógurbólgu. Nú er komið bólu-efni Startvac® sem

hefur fengið viðurkenningu Evrópusambandsins. Markmið verkefnisins er að skoða áhrif Startvac® bólu-efnis á jógurheilbrigði mjólkurkúa. Valdar hafa verið 300 kýr í rannsóknina á Hvanneyri og Stóra Ármóti auk 7 búa til viðbótar. Fylgst verður með tíðni jógurbólgu, einstaklingstengdri frumutölu og tíðni syktra spena í upphafi og lok rannsókna. Áætluð lok eru í febrúar 2012.

Góðar erfðaframarir í íslenska kúastofninum

Samkvæmt nýjum útreikningum frá Ágústi Sigurðs-syni, kynbótafræðingi, eru verulegar erfðaframarir í íslenska kúastofninum. Ef litið er til árabilsins 2000-2009 eru framarir rúmlega 1,1 kg próteins á ári. Þetta er sambærilegt við það sem gerist í Noregi. Ef horft er á framarir í mjólkurafköstum þá eru þær ríflega 32 kg á ári að jafnaði á þessu sama tímabili

Niðurstöður úr sýnatöku á verkuðu heyi á gossvæðinu

Þann 8. júní 2010 voru nokkrir bæir á áhrifasvæði eldgossins heimsóttir og tekin gróðursýni til steinefnaþátta. Í byrjun september var svo farið á flesta þessa bæi aftur og verkuð heysýni tekin til að skoða hvernig til hefði tekist við heyöflun m.t.t. öskumengunar. Tekin voru 1-5 verkuð heysýni frá hverjum bæ og þeim blandað saman í eitt safnsýni. Athugunin gekk út á að taka sýni sem myndi lýsa heildar heyforða búans sem nota á til að fódra skepnur nú í vetur. Öll verkuðu heysýnin eru úr rúlluheyi, frá fyrsta slætti og flest slegin í júní.

Niðurstöður mælinganna frá 8. júní (sjá töflu 1) sýna að kalsíum (Ca), magnesíum (Mg), natríum (Na), fosfór (P) og brennisteinn (S) eru í kringum viðmiðin. Kalí liggur í hærra lagi en hafa ber í huga að sýnin voru tekin snemma á þroskaferli grasanna. Járn er hins vegar frekar hátt. Þess má geta að árið 2007 voru tekin 205 heysýni úr Rangárvallasýslu og þá mældist meðaltal járn 267 mg í kg af þurrefni. Algengar tölur hérlendis eru á bilinu 300 til 700 mg í kg af þurrefni, vegna framlags frá jarðvegi.

Tafla 1. Steinefni í gróðursýnum teknum 8. júní 2010.

Efnamagn í kg þurrefni

	Ca	Mg	K	Na	P	S	Fe	Meðferð	Þurrefni
Bær	g	g	g	G	g	g	mg/kg		%
Viðmið	4	2,1	18	1,8	3	2-3	þ.e.		
Efri-Ey II	3,2	1,9	27	0,3	3,6	2,3	1126	Óskolað	19,5
Ytri-Ásar	2,5	1,7	27	0,3	3,9	3,1	408	Óskolað	19,5
Hraungerði	4,4	2,3	22	1	2,8	2	907	Óskolað	19,5
Giljum	3,9	2,3	31	1	3,2	2,7	965	Óskolað	22,7
Sólheimahjáleiga	3,4	2,7	19	3,6	3,6	2,8	1174	Óskolað	22,4
Raufarfell	3,5	1,9	32	0,9	3,5	2,9	799	Óskolað	18,6
Þorvaldseyri	3,8	1,9	29	0,6	3,4	2,2	593	Óskolað	21,8
Þorvaldseyri	3	1,6	27	0,6	3,4	2,2	183	*Skolað	23,1
Hlíð	4,8	2,3	28	0,8	3,7	2,9	1026	Óskolað	20,6
Efsta-Grund	3,5	2,3	24	2,1	3,5	2,6	849	Óskolað	27,6
Núpur	4,5	2,1	22	0,7	3,4	2,7	863	Óskolað	24
Voðmúlastaðir	4,9	2,2	31	0,4	3,2	2,6	2059	Óskolað	25,8
Voðmúlastaðir	5,3	2,2	29	0,4	3,4	3,2	788	*Skolað	58,9
Butra	4,1	2,5	22	1,3	3,2	2,3	1261	Óskolað	23,6
Butra	4,1	2,3	25	0,8	3,5	2,6	374	*Skolað	20,8
Meðaltal:	3,9	2,1	26	1,0	3,4	2,6	892		24,6

*Þegar sýnin er skoluð þá eru þau þvegin upp úr sápu til þess að sjá hvað sé í plöntunum sjálfum.

Niðurstöður úr verkuðu heysýnunum (sjá töflu 2) leiddu í ljós eðlileg gildi flestra steinefna að frátöldum háum járnigildum. Styrkur járn ræðst mest af jarðvegsmengun og í þessu tilfalli öskumagni í gróðri. Járn í fóðri hefur meðal annars áhrif á upptöku kopars (Cu) og sinks (Zn) og getur of mikið járn í fóðri kallað fram skort á þessum efnem. Þá getur mikið járn einnig leitt til eitrunar og hafa eitrunarmörkin verið sett við 1.000 mg/kg þ.e.

FRÉTTABRÉF BSSL

Tafla 2. Steinefni í verkuðum heysýnum teknum 3.-7. september 2010

Efnamagn í kg þurrefni											
Bær	Ca	Mg	K	Na	P	S	Fe	Mn	Cu	Zn	Ca/P
	g	g	g	G	g	g	mg/kg	mg/kg	mg/kg	mg/kg	
Viðmið	4	2,1	18	1,8	3	2 - 3	þe.	þe.	þe.	þe.	
Langholt	2	1,3	20	0,3	2,3	1,6	1365	88	8		0,9
Ytri-Ásar	5,6	3	11	0,5	2,5	2,2	291	126	8,2	56	2,3
Hraungerði	2,3	1,5	9	2,1	1,5	1,4	483	44	5,4	49	1,5
Giljum	4,2	3	8	2,4	2,4	2,6	1471	167	7,5	63	1,8
Sólheimahjáleiga	4	1,8	14	8	3,4	2,4	1009	94	6,8	36	1,2
Skógarsandur	2,7	1,6	14	0,3	2,2	1,9	1660	178	4,1	30	1,2
Þorvaldseyri	4,2	2,2	20	0,3	2,8	2,1	511	52	5,2	43	1,5
Efsta-Grund	4,8	3,1	20	0,4	3,1	2,7	2037	123	8	47	1,5
Núpur III	4,1	2,6	12	1,1	2,6	2,3	2552	166	8,6	40	1,6
Voðmúlastaðir	3,6	2	16	0,8	2,4	2,1	1272	69	5,7	33	1,5
Butra	2,9	1,8	16	0,3	2,1	1,8	1000	126	5,2	40	1,4
Butra	2,8	1,8	14	0,4	2,2	1,8	1247	79	5,9	35	1,2
Meðaltal:	3,6	2,2	15	1,4	2,5	2,1	1242	109	6,5	43	1,5

Þrátt fyrir að þykkt ösku í sverði hafi verið mest á Þorvaldseyri þá hefur askan blandast minnst við fóðrið þar miða við járntölurnar. Flest öll sýnin eru af spildum sem bæði var snúið og rakað nema á Þorvaldseyri, þar var hvorugt gert. Þess má líka geta að á þeim tíma sem heyskapur var að byrja gekk gríðarlega mikið öskufok yfir og ekki var mikið um rigningar í júní til að skola öskuna af gróðrinum. Þegar þetta er skrifað þá er verið að mæla járn í tæp 50 heysýnum viðsvegar um V-Skaftafellssýslu, Rangárvallarsýslu og Árnassýslu.

Bær:	Veður:		Öskufok:		Þykkt ösku í sverði:				Hvernig var staðið að heyskap:			
	Þurr fyrir slátt	Rigning fyrir slátt	Já	Nei	Rétt fyrir slátt	0-1 cm	1,1-3 cm	3,1-5 cm	5,1-10 cm	Slegið og rúllað	Slegið, rakað og rúllað	Slegið, snúið, rakað og rúllað
Langholt	x			x		x						x
Ytri-Ásar	x			x			x					x
Hraungerði						x						x
Giljum	x			x			x					x
Sólheimahjáleiga		x	x				x					x
Skógarsandur												
Þorvaldseyri		x		x					x			
Efsta-Grund		x		x			x			x		x
Núpur	x			x			x					x
Voðmúlastaðir	x			x			x					x
Butra	x			x			x					x

Matvælastofnun vinnur nú að því að gefa leiðbeiningar um fóðrun gripa með tilliti til hára járngilda í fóðri. Leiðbeiningum og frekari upplýsingum munu verða kynntar um leið og þær liggja fyrir.

Jarðvegssýni 2010

Á haustin er rétti tíminn fyrir bændur að taka jarðvegssýni úr túnnum og ökrum og senda til efnagreiningar. Niðurstöður jarðvegsefnagreininga gefa góðar upplýsingar um sýrustig jarðvegs og steinefnainnihald sem eru mikilvægar forsendur fyrir áburðaráætlun komandi sumars. Hins vegar er betra að taka heysýni til að meta fosfór (P) og kalí (K) því þá sjáum við hvað plantan er að taka upp í raun. Hægt er að fá sérstakan heysýnabor hjá Búnaðarsambandi Suðurlands til þessa verks.

Búnaðarsamband Suðurlands hvetur bændur í ákveðnum búnaðarfélögum á sambandssvæðinu til að taka jarðvegssýni en að sjálfsögðu er bændum og öðrum landeigendum frjálst að taka jarðvegssýni þess utan.

Framkvæmd verður svipuð og síðustu ár. Bændur taka sýni sjálfir samkvæmt leiðbeiningum en umsjón, skiplag og ráðgjöf verður í höndum Margrétar á BSSL. Sýni verða send til efnagreiningar hjá Landbúnaðarháskóla Íslands og kostar efnagreiningin 3.386 án vsk. á hvert sýni. Best er að taka sýnin á haustin frá september og fram að frostum. Tilgangslítið

er að taka jarðvegssýni úr þeim tünnum sem búfjáraðurur hefur verið dreift á síðari hluta sumars eða í haust.

Jarðvegssýnaborum ásamt pokum og öðrum fylgigögnum hefur verið komið til formanna viðkomandi búnaðarfélaga og geta bændur nálgast þá þar. Bændur og aðrir landeigendur geta fengið jarðvegssýnabor og önnur fylgigögn á skrifstofu Búnaðarsambandsins á Selfossi eða haft samband við Margréti í síma 480-1809, tölvupóstur margret@bssl.is, til að fá þá senda til sín.

Bændur á eftirtöldum búnaðarfélögum eru hvattir til að taka jarðvegssýni í haust:

Búnaðarfélag:	Hafið samband við:	
Álftaver	Páll Eggertsson, Mýrum	487 1351
Fljótslíð	Páll Eggertsson, Kirkjulæk	487 8380
Skaftártunga	Heiða Guðný Ásgeirsd., Ljótastöðum	487 1362
Bláskógabyggð	Óttar Bragi Þráinsson, Miklaholti	486 8690
Leiðvallahr.	Ómar Jónsson, Efri Ey 2	487 4735
Stokkseyrarhr.	Margrét Ingjaldsdóttir, BSSL	480 1809
Eyrarbyggð	Margrét Ingjaldsdóttir, BSSL	480 1809

Námskeið: Sauðfjarræktarkerfið Fjarvis.is

Endurmenntunardeild Landbúnaðarháskólans býður upp á námskeið í sauðfjarræktarkerfinu fjarvis.is í samstarfi við Bændasamtök Íslands og Búnaðarsamband Suðurlands.

Námskeiðið er einkum ætlað sauðfjorbændum sem eru þátttakendur í skýrsluhaldi í sauðfjarrækt. Hámark þátttakanda á hverju námskeiði er 12.

Gert er ráð fyrir að þátttakendur hafi einhverja reynslu í færslu skýrsluhalds og hafi með sér skýrsluhaldsgögn til að vinna með á námskeiðinu. Farið verður í allar helstu aðgerðir sem FJARVIS.IS býður upp á fyrir skýrsluhaldara m.a. skráningarþætti, fjárleitir og skýrslur. Á námskeiðinu er svarað spurningum eins og: Hvernig er staðið að skilum á skýrsluhaldi að vori og hausti? Hvað er kynbótamat gripa? Hvernig er skráð kaup og sala gripa? Hver er niðurstaða afkvæmarannsóknar? Hvernig er æviferill ærinnar? Hvernig eru sláturupplýsingar lesnar beint frá sláturhúsum?

Kennarar: Jón Baldur Lorange forstöðumaður tölvudeildar Bændasamtaka Íslands og Pórey Bjarnadóttir ráðunautur hjá Búnaðarsambandi Suðurlands.

Tími:

Föstudaginn 12. nóv. kl. 9:30-16:30 (8,5 kennslustundir) á Selfossi.

Föstudaginn 19. nóv. kl. 9:30-16:30 (8,5 kennslustundir) á Kirkjubæjarklaustri.

Föstudaginn 26. nóv. kl. 9:30-16:30 (8,5 kennslustundir) í Heppuskóla á Höfn.

Verð: 14.000 kr. (Minnum bændur sérstaklega á Starfsmenntasjóð bænda, sjá hér)

Staðfestingargjald: Staðfesta þarf skráningu með því að millifæra 2500kr (óafturkræft) á reikninginn 0354-26-4237, kt. 411204-3590.

Skráningar: endurmenntun@lbhi.is (fram komi nafn, kennitala, heimili, sími og nafn námskeiðs) eða hafa samband í síma: 433 5033/ 433 5000.